

Asia: VN/14613/2023

Ympäristöministeriön asetus purkumateriaali- ja rakennusjäteselvityksestä

Lausunnonantajan lausunto

Kommentit pykälään 1, Purkumateriaali- ja rakennusjäteselvitys:

-

Selvitystä ei rakentamislain tarkoittamalla tavalla edellytetä hankkeissa, joissa purkumateriaalien määrä on vähäinen. Perustelumuistiossa on avattu sivulla 7 tarkemmin vähäisyyden arviointia. Perustelumuistiossa on esitetty arvioinnin lähtökohtana, että kaikki kokonaisten rakennusten purkuhankkeet sisältyisivät selvitysvelvoitteen piiriin ja toisaalta, että yksittäiset kylpyhuoneremontit tai yksittäisten asuntojen remontit eivät selvitystä edellyttäisi. Miten vähäisyyttä tulisi näkemyksesi mukaan hankkeissa soveltaa?

Rakentamislain 5 § mukainen rakennus voi olla kooltaan hyvinkin pieni, jota koskevan selvityksen merkitys voi olla siihen käytettyyn työhön nähden ja tilastoinnin kannalta hyvin pieni. Olisiko vähäisyys tarkoituksenmukaisempaa määritellä rakennuksen koon perusteella rajana esimerkiksi tavanomainen asumiseen suunniteltu omakotitalo ja siitä syntyvä purkumateriaali.

Kommentit pykälään 2, Purkumateriaalit:

-

Ehdotuksessa on kaksi eri vaihtoehtoa pykäläksi 2 koskien selvityksen keskeistä sisältöä, purkumateriaaleja. Kumpaa jaottelua tulisi näkemyksesi mukaan käyttää asetuksessa? Vaihtoehto A:ssa on esitetty purkumateriaalien jaottelu kierrätyksen ja hyödyntämisen näkökulmasta, minkä vuoksi jaottelu poikkeaisi hieman jäteasetuksen 26 §:n rakennus- ja purkujätteen erilliskeräysvaatimuksista. Tarkemmat perusteet poikkeamiselle on esitetty perustelumuistiossa sivuilla 8-9.

Vaihtoehto A

Kommentit valintaasi

Jaottelun olisi tärkeää palvella mahdollisimman laajaa uudelleen käyttöä kuitenkin turvallisuus, terveellisyys ja kokonaistaloudellisuus huomioon ottaen, mikä tavoite on mainittu myös perustelumuistiossa. Osaa purkumateriaaleista, vaikka ne eivät olisikaan vaarallisia, on vaikea uudelleen käyttää. Tarkempi jaottelu vaati aina lisätyötä jolle pitäisi olla perustelu. Jos jaottelussa ja

purkutyössä "sotketaan" saman lajitteen erilaisia osia voi olla mahdotonta kierrättää tai valmistaa niistä uusia kelvollisia tuotteita taloudellisesti. Olisiko tämä riski nostaa selvästi esiin asetuksen tässä pykälässä?

Onko perusteltua syytä esimerkiksi 9) lasi aina jaotella siten, että osa kelpaa uuden lasin valmistukseen, osa ei. Lajite 10) muovit, onko jatkojalostuksen kannalta niin merkittäviä eroja, että olisi syytä edellyttää tarkempaa jaottelua? Lajite 11) eriste tarkoittaa ilmeisesti lämmöneristeitä, jotka voivat samassa kohteessa sisältää sekä mineraalivillaa, puukuitueristeitä, vaahtolasia, kevytsoraa ja erilaisia luonnon materiaaleja. Ovat kovin erilaisia turvallisen ja terveellisen uudelleenkäytön ja kierrätyksen tulokulmasta katsoen. Onko tarkempi lajittelu tällöin välttämätöntä ?

Kommentit pykälään 3, Vaarallisia aineita sisältävät purkumateriaalit:

Ei kommentoitavaa

Kommentit pykälään 4, Maa- ja kiviainekset:

Keskittyminen rakennuspaikalta poiskuljetettaviin massoihin kannustaa "massatasapainon" hakemiseen, mikä pienentää kohteen hiilijalanjälkeä.

Kommentit pykälään 5, Purkumateriaali- ja rakennusjäteselvityksen päivittäminen:

Vaikuttaa luonnolliselta, että tiedot päivitetään. Yleensä joka hankkeessa syntyy enemmän tai vähemmän päivitystarvetta.

Kommentit pykälään 6, Tietojen ilmoittaminen:

On tarkoituksenmukaista, että purkumateriaali- ja rakennustietojärjestelmä on integroitu yleisesti käytössä oleviin järjestelmiin (esim. Trimble tai Lupapiste) Hankkeeseen ryhtyvän tai hänen asiantuntijansa ei ole perusteltua joutua kirjaamaan tietoja useampaan järjestelmään.

Kommentit pykälään 7, Voimaantulo:

Pykälän sanamuoto ilmeisesti tarkoittaa, pelkkä lupahakemuksen jättäminen ennen tämän asetuksen voimaantuloa ei vapauta tämän asetuksen vaatimuksista.

Muita huomiota ASETUKSEEN liittyen:

Aika laajalti on käsitys, että uudelleenkäyttö ja kierrätys tarvittaessa "jalostusastetta" madaltamalla on jo lähitulevaisuudessa välttämätöntä ja siihen löytyy riittävät perustelut. Neitseellisten raaka-aineiden varannot eivät jo lähitulevaisuudessa millään riitä tyydyttämään raaka-aineiden kasvavaa tarvetta.

Tätä taustaa vasten tätä asetusta voitaneen pitää erittäin tarpeellisena. Säädöksiä on kehitettävä vastaamaan tarpeita siitakin huolimatta, että eri osapuolille syntyy haasteita ja uuden oppimisen tarvetta. Ei voi jäädä odottamaan "täydellisiä" säädöksiä, vaan on mentävä eteenpäin.

Taloudellinen kannattavuus on yksi tärkeä ajuri tämän asetuksen veloitteiden toteuttamisessa. Toiminta ei saa kuitenkaan johtaa siihen, että jotkut tahot tai yritykset saavat reiluja voittoja, mutta vastaava määrä tai enemmänkin syntyy kuluja muualla esim. Sote-sektorilla. Esimerkiksi materiaalien uudelleen käytössä liian kova vauhti, vähäiset tutkimukset ja vähäiset pilotit voivat johtaa siihen, että kiinteistöjen omistajat ja käyttäjät joutuvat "koekaniineiksi" ja joudumme maksamaan kovan taloudellisen ja inhimillisen hinnan turvallisuuden ja terveellisuuden heikentymisenä. Rakennusten korjaaminen on kallista, mutta vielä kalliimpaa on ihmisten "korjaaminen" .

Huomioita ja kommentteja PERUSTELUMUISTION sisältöön:

Perustelumuiston kohdan 4.1 mukainen selvityksen arviointi ja tietojärjestelmän käyttöönotto edellyttäisi rakennusvalvonnoilta jonkin verran uuden opettelua, mikä olisi koulutuksen avulla omaksuttavissa. Lisäksi rakennusvalvonnoilla olisi velvoite ohjata ja opastaa jonkin verran myös tämän asetuksen sisältöön ja veloitteisiin. Tätä varten myös viranomaiset tarvitsisivat lisäohjeita ja sopivia työkaluja omaa työtään varten ja näitä tarvitsivat myös selvityksen laatijat.

Rakennusvalvonnan tehtävänä ei ole tarkistaa yksityiskohtaisesti erikoissuunnitelmien sisältöä, vaan sen oikeellisuudesta vastaa rakennushankkeeseen ryhtyvä ja hänen hankkima asiantuntija/suunnitelmien laatija. Vastaava käytänne olisi perusteltu myös tätä selvitystä koskien. Rakennusvalvonnoilla ei myöskään ole riittävää asiantuntemusta ja resursseja selvityksen sisällön tarkistukseen. Sen sijaan rakennusvalvonnan on mahdollista tarkistaa, että tämä selvitys on laadittu ja laitettu järjestelmään ajoissa. Asia on todettu myös korjaussarjan lausuntopyyntöissä. Myös tämän asetuksen vaatimukset korostuvat, jos rakentamisen korjaussarjan esitys lupien käsittelyaikataulusta sanktioineen etenee.

Hienonen Markku
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry